

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Ciugureanu)

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Mariana Pitic

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către avocatul Andrei Crasnostan, în interesele SRL „Petalber” împotriva hotărârii din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea administratorului procesului de insolabilitate a SRL “Tanic Grup” - Popa Valeriu cu privire la validarea popririi SRL “Tanic Grup” față de terțul poprit SRL „Petalber”,

c o n s t a t ă :

Prin încheierea din 03 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de către SRL „Tanic Grup” privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine; s-a dispus instituirea măsurilor de asigurare, inclusiv numirea în funcție de administrator provizoriu al debitorului SRL „Tanic Grup” - administratorul autorizat Popa Valeriu, cu punerea sub interdicție înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale, iar deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului provizoriu.

Prin hotărârea din 28 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea introductivă depusă de SRL „Tanic Grup”; s-a constatat insolabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolabilitate față de „Tanic Grup” SRL, cu desemnarea în calitate de administrator al insolabilității Popa Valeriu.

Prin încheierea din 10.11.2015 a Curții de Apel Chișinău s-a confirmat hotărârea adunării creditorilor de raportare din 09.07.2015 privind intentarea procedurii de restructurare a SRL „Tanic Grup” și s-a intentat procedura de restructurare a debitorului.

La data de 22.02.2016 administratorul procesului de insolabilitate - Popa Valeriu a înaintat o cerere, prin care a solicitat validarea popririi cu încasarea de la terțul poprit SRL „Petalber” în beneficiul SRL “Tanic Grup” a datoriei în mărime de 12188,98 lei.

Prin hotărârea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea înaintată de administratorul insolabilității SRL “Tanic Grup” - Popa Valeriu privind validarea popririi și s-a încasat de la terțul poprit SRL „Petalber” în beneficiul SRL “Tanic Grup” a datoriei în mărime de 12188,98 lei.

La data de 09 iunie 2016 avocatul Andrei Crasnostan, în interesele SRL „Petalber”, a declarat recurs împotriva hotărîrii din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a cererii de validare a popririi.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de insolvabilitate, la examinarea pricinii, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Menționează că, obligația pretinsă de către administratorul insolvabilității SRL “Tanic Grup” a apărut în baza facturii fiscale JJ 0940459 din 30.08.2015, iar în contextul prevederilor art. art. 575 alin. (1), 272 alin. (3), 267 alin. (1) Cod civil, creditorul putea pretinde executarea acesteia, iar debitorul era obligat să o execute oricînd, în interiorul termenului de 3 ani, adică nu mai tîrziu de 31.08.2015. Dar, cererea de validare a popririi a fost înaintată la data de 22.02.2016, adică în afara termenului general de prescripție extinctivă și în legătură cu acest fapt, avînd la bază prevederile art. 271 alin. (1) CPC, SRL „Petalber” poate refuza executarea obligației.

De asemenea menționează că, urmare a expirării termenului indicat supra, datoria de 12188,98 lei, a fost exclusă din evidența contabilă a SRL „Petalber”, iar creanța pretinsă de administratorul insolvabilității SRL „Tanic Grup”, nu se regăsește printre obligațiile valabile ale recurentului.

Conform art.8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvabilitate a adoptat hotărîrea la data de 31 mai 2016, iar recursul a fost declarat la data de 09 iunie 2016, ceea ce atestă că recurentul s-a conformat termenului legal de contestare a actului judecătoresc.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de avocatul Andrei Crasnostan, în interesele SRL „Petalber”, cu casarea hotărîrii contestate și remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 2 al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, poprirea este procedură prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

Conform art. 126 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile incorporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț

sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

(2) Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărîrea de intentare a procedurii de insolabilitate/faliment asupra debitorului.

(8) Terțul poprit nu va putea face contestație împotriva popririi. El își va formula apărările în instanța de insolabilitate, care validează poprirea.

(9) Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolabilității/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolabilitate în vederea validării popririi.

(10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului urmăritor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

(11) Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

Pornind de la prevederile legale invocate, Colegiul constată că sunt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești care sînt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente.

În acest sens, instanța de recurs reține că, între SRL „Tanic Grup” și SRL „Petalber” au existat relații contractuale de prestare a serviciilor de transport internațional, fapt ce rezultă expres din factura fiscală JJ 0940459 din 30.08.2012 (f.d. 7).

Astfel, titularul cererii de validare a popririi, în speță administratorul procesului de insolabilitate - Popa Valeriu, a susținut că suma de 12188,98 lei rezultă din prestarea serviciilor de către SRL „Tanic Grup” și neachitarea lor de SRL „Petalber”.

Din analiza actelor probatoare anexate la dosar, Colegiul conchide că instanța de insolabilitate pripit a reținut obligația de plată a datoriei restante în sarcina SRL „Petalber”.

Or, prin întocmirea facturii fiscale nr. JJ 0940459 din 30.08.2012 și înaintarea ei spre plată beneficiarului SRL „Tanic Grup”, se probează prestarea serviciilor de transport internațional și nici de cum nu confirmă prestarea serviciilor de livrare de mărfuri și contract de vânzare-cumpărare, circumstanță reținută de către instanța de insolabilitate.

Respectiv, Colegiul menționează că speței nu îi sunt aplicabile prevederile art. 575 Cod civil.

În aceste condiții, Colegiul menționează că la caz poprirea este bazată pe contractul de transport căruia îi sunt aplicabile alte termene de prescripție și necesitatea de înaintare a reclamației.

În acest sens, Colegiul reține că în transportul internațional al mărfurilor cu vehicule se va aplica atât Convenția relativă la Contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (în continuare CMR, semnat la Geneva la 19 mai 1956), cât și legislația națională relevantă.

Conform art. 1020 alin. (1) Cod civil, în cazul nerespectării obligațiilor contractuale, părțile sînt obligate să înainteze în prealabil o reclamație.

(2) Dacă destinatarul preia încărcătura fără a verifica, împreună cu căraușul, starea acesteia și fără a formula față de cărauș obiecții cu indicarea distrugerilor, pierderilor sau deteriorărilor, se va prezuma, pînă la proba contrară, că destinatarul a primit încărcătura în starea descrisă în scrisoarea de trăsură. Obiecțiile urmează a fi făcute, dacă este vorba de pierderi sau deteriorări ce pot fi observate la o examinare exterioară, cel tîrziu la recepționarea încărcăturii.

(3) Dacă destinatarul și căraușul au verificat împreună starea încărcăturii, dovada contrară rezultatului acestei verificări se admite doar în cazul unor pierderi sau deteriorări ce nu pot fi recunoscute la examinarea exterioară și în cazul formulării de către destinatar a unor obiecții scrise față de cărauș în decursul a 7 zile, neluînd în considerare duminicile și sărbătorile legale.

(4) Dacă rezervele nu privesc pierderi sau deteriorări care pot fi recunoscute la o examinare exterioară, obiecțiile urmează a fi făcute în scris, în decursul a 7 zile, neluînd în considerare duminicile și sărbătorile legale, după recepționare.

(5) Pentru încălcarea termenului de livrare se pot cere despăgubiri doar dacă, în termen de 21 de zile din momentul în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului, este înaintată o obiecție scrisă către cărauș.

(6) La calculul termenelor stabilite în prezentul articol nu se ia în considerare ziua recepționării sau ziua în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului.

(7) Căraușul și destinatarul sînt obligați să-și acorde toate înlesnirile corespunzătoare pentru constatările și verificările necesare.

Reclamațiile pentru pierderi sau avarii pot fi făcute în decurs de 7 zile cu excepția duminicilor și sărbătorilor legale de la data eliberării mărfii, iar în cazul depășirii termenului de livrare în termen de 21 zile.

Conform art. 30 din CMR, dacă destinatarul a primit marfă fără să fi constatat starea ei în contradictoriu cu transportatorul sau dacă cel mai tîrziu în momentul eliberării, cînd este vorba de pierderi ori avarii aparente, sau în termen de 7 zile de la data eliberării, în afară de duminici și sărbători legale, cînd este vorba de pierderi sau avarii neaparente, nu a făcut rezerve transportatorului, indicînd natura generală a pierderii sau avariei, se prezumă pînă la proba contrarie, că a primit marfa în valoarea descrisă în scrisoarea de trăsură. Rezervele arătate mai sus trebuie să fie făcute în scris dacă este vorba de prevederi sau de avarii neaparente.

Dacă starea mărfii a fost constatată în mod contradictoriu de către destinatar și transportator, dovada contrarie rezultatului acestei constatări nu poate fi făcută decît dacă este vorba de pierderi sau de avarii aparente și dacă destinatarul a adresat rezervele sale în scris transportatorului în termen de 7 zile, în afara duminicilor și sărbătorilor legale, de la data acestei constatări.

O depășire a termenului de eliberare poate da loc unei despăgubiri numai dacă a fost adresată o rezervă în scris, în termen de 21 de zile de la data punerii mărfii la dispoziția destinatarului.

Data eliberării sau, după caz, cea a constatării sau a punerii mărfii la dispoziție nu se include în termenele prevăzute în prezentul articol.

Transportatorul și destinatarul trebuie să-și acorde în mod reciproc toate înlesnirile rezonabile pentru condițiile și verificările necesare.

Astfel, în contextul prevederilor art. 1020 Cod civil care sunt în concordanță cu prevederile art. 30 CMR, termenul de înaintare a pretențiilor este de 7 și 21 zile.

În ceea ce privește termenul de înaintare a acțiunilor, acesta este de un an, conform prevederilor art. 1021 Cod civil și art. 32 CMR, cu excepția intenției sau a culpei grave.

Conform art. 32 al CMR, acțiunile derivând din transporturile supuse prezentei Convenții se prescriu în termen de un an. Totuși, în caz de dol sau culpă considerată de legea țării, căreia îi aparține organul de jurisdicție sesizat ca echivalentă cu dolul, termenul de prescripție este de 5 ani. Termenul de prescripție curge: a) în caz de pierdere parțială, de avarie sau de întârziere – din ziua în care marfa a fost eliberată; b) în caz de pierdere totală - începând de la a treizecea zi după expirarea termenului convenit sau, dacă nu a fost convenit nici un termen, începând de la a șazecea zi de la primirea mărfii de către transportator; c) în toate celelalte cazuri - începând de la expirarea unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport. Ziua indicată mai sus ca punct de plecare al prescripției acțiunii nu este cuprinsă în termen.

(2) O reclamație scrisă suspendă prescripția până în ziua în care transportatorul respinge reclamația în scris și restituie documentele care erau anexate. În caz de acceptare parțială a reclamației, prescripția nu - și reia cursul său decât pentru partea din reclamație care rămîne litigioasă. Dovada primirii reclamației sau a răspunsului și a restituirii documentelor cade în sarcina părții care invocă acest fapt. Reclamațiile ulterioare avînd același obiect nu suspendă prescripția.

(3) Sub rezerva dispozițiilor paragrafului 2 de mai sus, suspendarea prescripției este reglementată potrivit legii țării căreia îi aparține organul de jurisdicție sesizat. Această prevedere se aplică și în cazul întreruperii prescripției.

(4) Acțiunea prescrisă nu mai poate fi exercitată nici sub formă de cerere reconvențională sau de excepție.

Articolul 1021 Cod civil, prevede că termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani. Curgerea termenului de prescripție începe: a) în caz de pierdere parțială, de deteriorare a încărcăturii sau de încălcare a termenului de transportare – din ziua predării încărcăturii către destinatar; b) în cazul distrugerii sau pierderii totale – în a 30-a zi de la expirarea termenului de transportare, iar dacă acest termen nu este stabilit de părți sau de lege – în cea de-a 60-a zi din ziua preluării încărcăturii de către cărauș; c) în toate celelalte cazuri – în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră că, instanța de insolvabilitate eronat a validat la data de 31 mai 2016 poprirea și a încasat de la terțul poprit SRL „Petalber” în beneficiul SRL “Tanic Grup” a datoriei în mărime de 12188,98 lei.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărîrea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău și de a remite pricina spre rejudecare în aceeași instanță.

La rejudecare instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o hotărîre legală, avînd în vedere argumentele recurentului

privind prescrierea acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către avocatul Andrei Crasnoștan, în interesele SRL „Petalber”.

Se casează hotărârea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată la cererea administratorului procesului de insolvență a SRL “Tanic Grup” - Popa Valeriu cu privire la validarea popririi SRL “Tanic Grup” față de terțul poprit SRL „Petalber”, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolvență - Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Mariana Pitic

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală